

Milyenek a csehek (meg a magyarok meg a lengyelek)?

Adva van egy történet, Verával esett meg.

Belép valahol Budapesten az orvosi rendelőbe, előtte két tucat ember. Leül és várakozni kezd. Utána egy öregasszony lép be. Leül, vár ő is. Lassan Vera után is két tucat ember várakozik immár. Eltelik egy óra, kettő... A Vera előtti utolsó ember megy be, most következik ő.

Akkor az öregasszony megszólal. Azt kéri, hadd mehessen be Vera előtt.

Vera a maga szelíd módján azt mondja: csak tessék.

Amikor a Vera előtti beteg kijön a rendelőből, az öregasszony feláll és bemegy.

Mit csinálnak most a magyarok?

Nem árulom el rögtön.

Előbb hadd meséljem el, hogyan reagálnának a lengyelek.

Vera tehát maga elé engedte az öregasszonyt.

– Régi KGB-s – szólal meg egy idősebb férfi megvetően. – Azoknak ma is mindent szabad. Csak úgy bemehetnek. Mert most a CIA-nak dolgoznak.

– Bocsánat – mondja Vera –, de én engedtem előre, mert megkért rá.

– Magának ehhez honnét volt joga? – kérdi egy középkorú, szigorú tekintetű, szemüveges nő. – Felhatalmaztuk mi magát erre?

– Hát – mondja Vera határozatlanul –, gondoltam, lemondhatok arról, hogy előtte menjek be, csak mert valamivel korábban értem ide...

– Arról csak úgy nem lehet lemondani – mondja a szigorú tekintetű nő –, nálunk a táborban az volt a szokás, hogy aki tolakodott, azt agyonvertük. Főleg a zsidók tolakodtak, meg az oroszok.

– Melyik táborban? – kérdi egy idős nő.

– Podlasie-ban.

– Melyik Podlasie-ban? – érdeklődik az idős nő tovább. – Mert van egy Wilno mellett, van egy Lublin mellett, és van egy Wrocław mellett.

– Én a Bydgoszcz melletti Podlasie-ban voltam.

– Mi a Wilno melletti Podlasie-ban az ilyeneket karóba húztuk – mondja egy kedves arcú bácsi.

– Nem helyes – mondja a szemüveges nő –, mert az ilyeneket agyon kell verni.

– Nálunk, Podgolgotne mellett – mondja ábrándozva egy idős, féllábú férfi – a keresztre feszítés dívott.

Nagy csönd támad a rendelőben. Irigykedve néznek az idős, féllábú férfira. Igaz ugyan, hogy ő nem feszült keresztre, csak az egyik lábát veszítette el, de legalább látta, hogyan feszítenek keresztre másokat.

Kijön az idős hölgy, akit Vera beengedett.

Vera feláll, mert ő következik.

Az idős hölgy tiltó mozdulatot tesz:

– Most nem lehet.

– Miért nem? – kérdi Vera csodálkozva.

– Mert a doktor úr és a nővérke imádkozik.

– És mikor lehet? – kérdi Vera fáradtan.

– Ha már meggyógyultam – mondja az idős hölgy; a padlóra vágja magát hasmánt, kereszt alakban fekszik és fekszik, és még csak meg sem fázik, mert a hit megóvja.

A többi beteg meghatódik, kezét összetéve imát mormol, és reménykedik, hogy az idős hölgy, aki előttük hasal a padlón, hamarosan meggyógyul, és ettől ők is meggyógyulnak. Vera áll, nem mer bemenni a rendelőbe. Mindenki szoborra dermed, és így maradnak az idők végezetéig.

Ezzel szemben mit tesznek a magyarok?

Ott tartunk, hogy Vera maga elé engedte az idős nénit, aki bement az orvoshoz.

Felháborodás.

– Maga mit csinál, maga előre engedte?!... Mit képzelsz? Ki maga?

Vera zavartan feleli:

– Megkért rá a néni, és úgy gondoltam, ha annyira siet...

– Maga mit játszik a mi időnkkel, maga mit képzelsz?! – kiáltja egy alacsony, köpcös, idős férfi.

– Bocsánat – mondja Vera –, de a néni maguk előtt érkezett, úgyhogy maguknak mindegy, ki megy be előbb, ő vagy én.

– Hogyhogy nekünk mindegy? – háborodik fel egy idős hölgy. – Kicsoda maga, hogy eldöntse?! Mi nem adtunk rá engedélyt, minket senki se kérdezett!

– Minket soha nem kérdez senki – csóválja a fejét búsan egy negyvenes pasas. – A derék magyar embereknek kuss van, a saját hazájukban!

– Kérem szépen – mondja Vera szelíden –, magukat semmiféle hátrány nem érte. Nem mindegy, ki megy be azok közül, akik előbb érkeztek maguknál?

– Bement előttünk, vagy nem ment be? – kérdi egy harmincas férfi, akinek tikkal a szeme. – Megengedtük neki, vagy sem? Akkor meg mit okozkodik maga?!

– Igen! – kiáltja egy vénasszony –, maga ne csinálja, maga várja ki a sorát!

– Kérem szépen – próbálkozik Vera ismét –, én is kivártam a soromat, meg a néni is kivárta a sorát. Maguk később érkeztek nálunk...

– Az ilyenek miatt tartunk ott, ahol tartunk – jelenti ki meggyőződéssel egy középkorú, szabadidőruhába öltözött férfi, házmester vagy vállalkozó vagy pártember. – Csúrik-csavarják, mindent megmagyaráznak, és persze megint mi járunk rosszul. Mi meg tűrjük. Gyalázat.

– Kijje magának az a vénasszony? Az anyja? A lánya? A testvére? A keresztanya? A bátyja? Vallja be, mert úgyis tudjuk!

Vera becsukja a fülét, behunyja a szemét.

Az idős néni csak nem jön ki a rendelőből, mert az összes olyan vizsgálatot elvégzik rajta, ami az orvosnak a pontrendszer szerint sok jövedelmet hoz az egészségbiztosítótól.

Mit csinálnának a csehek?

Először is nem váraoznának annyian a rendelőben, mert jobb az egészségügyük, mint a magyaroknak. De ezt most hagyjuk. Tegyük fel, Vera maga elé engedi az öregasszonyt.

Megszólal az egyik várakozó, egy idős férfi:

– A néni, akit maga elé engedett, rokona magának, kedvesem?

– Nem – feleli Vera.

– Lehet, hogy a rokona – mondja egy idős hölgy –, csak nem tud róla.

– Tudomásom szerint nem a rokonom a néni – mondja Vera.

– Azt sose tudhatja, kedveském – mondja az idős férfi. – Én ismertem egy lányt és annak két mamája volt. Az egyiket ismerte, a másikat nem. Az egyik mamája Plzeňben lakott, a másik Budějovicében, és nem tudtak egymásról. Ráadásul három papája is volt neki. De a papák sem voltak egypetējűek. Az

egyik papája pincér volt Brünnben, a másik fürdőmester Višné Ružbachyban, a harmadik nőgyógyász Ostravában. Bizony.

– Azt a lányt én is ismertem – mondja egy fiatal nő.

– Tényleg? – kérdi az idős férfi. – De maga ahhoz túl fiatal...

– Ő a mamám – mondja a fiatal nő.

– Nahát! – csapja össze a kezét az idős férfi. – Nem tudtam, hogy a Milenának ekkora lánya van!

– A Milenát anyám csak álnévnek használta – mondja a fiatal nő –, egyébként Hrdinkaként volt anyakönyvezve.

– Nekem volt egy Hrdinka nevű feleségem egyszer – szólal meg egy nagyon öreg bácsi –, és vele volt a legjobb. Mellette annyit ihattam, amennyit csak akartam. Különös egy asszony volt!

– A Hrdinkák már csak ilyenek – mondja egy húsz év körüli srác. – Az enyém Devinben született, és úgy járkal át a szlovák–cseh határon, mintha az nem is lenne. Amikor a határőrök rávilágítanak, üveggé válik a teste. Különös egy lány.

Hát így beszélgetnek a csehek a rendelőben.

Amikor az öreg néni kijön, Vera nem megy be, mert a következő érdekes történetet hallgatja. Kisvártatva kijön a rendelőből az orvosírnok, hívná Verát, de hát éppen izgalmas történet közepén tartanak a betegek, úgyhogy ő is odafigyel.

Akkor kijön az orvos is, és ő is hallgatni kezdi a történetet.

Egy középkorú férfi lapos flaskát húz elő a belső zsebéből:

– Saját termés. Megkóstolja, doktor úr?

Az orvos körülnéz, a betegek is körülnéznek, de sehol senki, úgyhogy meghúzza a flaskát.

– Jé – mondja az orvos –, ebben sör van!

– Milyen? – kérdezi a férfi büszkén.

– Nagyon finom – mondja a doktor.

A férfi körbekínálja a flaskát. Mindenki meghúzza, Vera is.

– Hogyhogy soha nem fogy ki belőle a sör? – kérdezi Vera csodálkozva.

– Ez egy ilyen flaska – mondja a férfi titokzatosan.

– Egyszer már láttam ilyet – mondja az orvos –, éppen latrinát pucoltam a seregben, pucolom, pucolom, de sehogy se akar kipucolódni, feltöltődik újra meg újra, felnézek, hát ömlik a pofámba... Ez még hatvannyolc előtt volt, augusztus elején... Volt ott nekünk egy káplárunk, az még személyesen ismerte Masaryk unokáját, a Tomižka Garrikovát...

– A Garrikovát én is ismertem – mondja egy öregember –, én vettem el az első szüzességét a barátnőjének, aki cigánylány volt, de aztán norvég teniszbajnok lett belőle...

Így beszélgetnek a csehek a rendelőben.

Örökre.